

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 15274
Tarih : 12.11.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İş yasalarının yapıldığı bir kurum olan TBMM’de danışmanlara sırf kıdem tazminatı ödememek için sözleşmelerinin her yıl 31 Aralık’ta sonlandırılıp, 2 Ocak’ta yeniden başlatılması çalışma hakkının açıkça ihlalidir. Bir yasama dönemi 5 yılı kapsıyorken bu sözleşmelerin yıllık yapılması alenen hak gaspıdır. Yıllarca bu alanda çalışmış olan bir danışmanın iş akdinin siyasi parti grubunun yahut milletvekilinin parlamentodaki varlığına bağlı biçimde sonlandırılma riskine karşın çalışmasının karşılığı olan iş sonu tazminatı alamamasının hiçbir izahı bulunmamaktadır. Diğer yandan, sözleşmeli statüde çalıştırılan personelin iş güvencesinin sağlanması ve haksız fesih riskine karşı korunmasının sağlanması da önem arz etmektedir. Bu konuda TBMM’nin bünyesinde çalıştırılan sözleşmeli personelin iş akdinin haksız olarak feshedildiği durumlar için bir güvence mekanizması oluşturulması da gerekmektedir. Ayrıca bu konuda TBMM Başkanlığı da sözleşmelerin haksız feshine olanak tanınmaması için kıstaslar belirlemelidir. Milletvekili Danışmanlarının, Grup Danışmanlarının, Meclis Destek Hizmetleri Biriminde Çalışan Emekçilerin, Meclis Hastanesinde Çalışan Sağlık Emekçilerinin, Meclis Çay Ocağında Çalışan Emekçilerin, Meclis Kuaföründe Çalışan Emekçilerin, Meclis Temizlik Emekçilerinin ve Meclisin diğer birimlerinde çalışan tüm işçi ve memurların maruz kaldıkları hak gaspının giderilmesi, sorunlarının tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa’nın 98’inci İktüzüğün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

Danışmanların Hileli İş Sözleşmesinden Doğan Hak Kayıpları ve Güvencesiz Çalışma Koşulları: Danışmanların çalışma statüsü 6253 sayılı Kanunun 30. Maddesinde düzenlenmiştir. Madde ile danışmanların “kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın” çalıştırılacağı, danışmanlara “sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmayacağı” ifade edilerek, herhangi bir sözleşmeli personelin sahip olduğu sosyal haklardan yoksun, İş Kanunu’nda yeri bulunmayan özel bir sözleşmeli personel statüsü yaratılmıştır. Buna göre memur kadrosundan gelen çalışanların, sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilerinin, “kendi kurumlarındaki” statüleri dikkate alınarak devam ettirileceği belirtilmiştir. Bu durum emeklilik kesintilerinde hak kayıplarına yol açmaktadır.

Yapılan sözleşmeye göre danışmanların her yıl işten çıkışı yapılmakta böylelikle kıdem tazminatı hakkı gasp edilmektedir. Meclis çatısı altında tazminat hakkını gasp eden hileli bir iş sözleşmesi yapılmaktadır. Danışmanlar iş sözleşmelerinin hileli bir şekilde yıllık olarak yenilenmesi nedeniyle işsizlik ödeneği gibi iş güvencesini sağlayan haklardan da faydalanamamaktadır.

Çay Ocağında Çalışan Emekçiler: Ağırlıkta 4 D statüsünde güvencesiz çalışan çay ocağı emekçileri de personel eksikliği nedeniyle artan iş yükünün altında her geçen gün daha da ezilmektedir. Yemek ve dinlenme saatleri belirsiz olduğundan özellikle komisyon çalışmalarının olduğu süreçlerde personel yetersizliği nedeniyle yemek yiyecek zamanı dahi bulamamaktadırlar.

Destek Hizmetleri Biriminde Çalışan Emekçiler: Özetle evrak dolaşım, büro araç ve gereçlerinin temini, taşıması ve temizlik gibi hizmetlerin sunulduğu birimde çalışan emekçiler Meclis çatısı altında esnek ve güvencesiz çalışma koşullarının en ağır sonuçlarını yaşamaktadır. Ağırlıkta 4 D ve sürekli işçi statüsünde çalışan emekçilerden işçi statüsünde çalışanların iş sözleşmesi 2 yılda bir yenilenmektedir.

Meclis Hastanesinde ağır pandemi koşullarında çalışan sağlık emekçilerinin de çeşitli sorunlarla yüz yüze kaldığı ve özellikle hemşirelerin düşük ücretlerle çalıştırıldığı iddia edilmektedir. Sağlık çalışanlarının talepleri pandemi koşulları göz önünde bulundurularak karşılanmalıdır. Yine meclis kuaförlerinde çalışan emekçilerin uzun çalışma saatlerine karşılık düşük ücretlerle çalıştırıldığı ve hak kaybına maruz bırakıldıkları iddia ediliyor. Söz konusu personelin mesai ücretleri revize edilerek hak kaybının önlenmesi gerekmektedir.

GEREKÇE

Sözleşmeler, adı üstünde, “sözleşerek”, bütün taraflarla hazırlanan metinler olduğu halde ilgili maddede “tüm personelin sözleşme usul ve esaslarının Başkanlık Divanınca belirleneceği” hükme bağlanmıştır. Danışmanlar dâhil meclis emekçilerinin örgütlendikleri sendikalar sözleşme süreçlerine dâhil edilmemektedir. Meclis Emekçilerinin toplu iş sözleşmesi (TİS) hakkı bu haliyle gasp edilmektedir. Ayrıca, iş akdinin başlaması ve bitişi sadece milletvekilinin imzası ile olabilmektedir. Danışmanlar için tek taraflı yapılan söz konusu sözleşme ile güvencesizlik yasallaştırılmıştır. Sözleşmede danışmanların iş tanımı “milletvekillerinin yasama işlerine yardımcı olmak” şeklinde geçici ve belirsiz bir biçimde özetlenmiş, uygulamada bu tanımın içeriğini doldurmak bütünüyle milletvekillerin inisiyatifine bırakılmıştır. Öyle ki danışmanlık mesleği, halkla ilişkilerden hastane refakatine, metin yazarlığından şoförlüğe kadar uzanan birbirinden farklı 5-6 mesleğin kombinasyonu bir meslek haline getirilmiştir. Danışmanlar sosyal güvence koşullarının neredeyse tamamından yoksundur. Çalışma saatlerinin belirsizliği nedeniyle danışmanların mesai ücreti hakkı bulunmamaktadır. Alınan ücret mesai ücreti dahil, neredeyse 7/24 çalışma ücretidir. Yıllık tatil, hastalık, doğum izinlerinin kullanılıp kullanılmaması, milletvekillerinin inisiyatifine bağlıdır.

Bu durum danışmanların, iş güvencesinin temel koşullarından biri olan gelecek güvencesinden yoksun bırakılmalarına neden olmaktadır. İş sözleşmesinin feshi dahil herhangi bir haksızlıkla karşı karşıya kalması halinde danışmanın başvurabileceği bir mekanizma/merci bulunmadığı için hak kaybına maruz kalınmaktadır. Ayrıca danışmanlar, görevi kapsamında yurt içinde ve yurt dışında yaptığı harcamaları da kendisi karşılamaktadır. Sözleşmede yer alan hükme göre, hiçbir danışmana yolluk gideri adı altında, iş için yaptığı ziyaretlerde ücret ödenmemektedir.

Destek hizmetleri biriminde çalışan emekçilerin de herhangi bir iş güvencesi bulunmamakta, idareciler tarafından ağır baskılara maruz kalmakta ve ciddi gelecek kaygısı taşımaktadırlar. Personel eksikliği nedeniyle çalışma koşulları her geçen gün artan destek hizmet biriminde çalışan emekçilerin izin, dinlenme hakkı da sözleşmede belirtilmediğinden idarecilerin keyfi tutum ve yaklaşımlarına maruz kaldıkları görülmektedir.

Ekonomik kriz ve salgının emekçi sınıfların gelirlerini ve alım güçlerini daha düşürdüğü bilinmektedir. Bu birimde ortalama 4 bin ila 5 bin arasında değişen ücretler açlık sınırının altında olup insan onuruna yaraşır bir yaşamı sürdürmek için yetersizdir. Genel kurul çalışmalarına bağlı olarak uzayan çalışma saatleri için aldıkları mesai ücretlerinden yüzde 27 oranında gelir vergisi kesintisi yapılmakta ve ciddi emek sömürüsüne maruz kalmaktadırlar. Ayrıca, farklı istihdam biçimlerinin (4/D, işçi, taşeron, vb.) neden olduğu ücret farklılıkları çalışma yaşamındaki eşit işe eşit ücret ilkesini ihlal etmekte ve çalışma barışına da zarar vermektedir.

Çay ocağı emekçilerinin de 4 bin ila 5 bin arasında sözleşmeye göre değişen ücretleri insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürmek için yetersizdir. Öncelikli olarak, Mecliste çalışan sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkı tanınarak, özlük hakları ve sosyal güvenceleri garanti altına alınmalı, tüm personelin sendikal hakları korunmalı ve desteklenmelidir. Son 4-5 yıllık harcamalara baktığımızda personel ve milletvekili ihtiyaçlarına dair birçok kalemin elendiğini görmekteyiz. Meclise ayrılan bütçenin en büyük kısmını personel giderleri oluşturuyor ise de örneğin sözleşmeli personelin kıdem tazminatı hakkını yok sayan bir anlayışı açıkça mahkûm etmek ve bir an evvel bu anlayıştan dönmek gerekir. Öncelikle personelin özlük hakları ve sosyal güvenceleri garanti altına alınmalıdır ki yasama organı olarak faaliyet gösteren bu kurumun mevcut yasaları keyfi bir biçimde uygulamaktan vazgeçmesinin yarattığı güvensizlik toplum nazarından silinsin. Bu bahisle kıdem tazminatı ödemelerinin geriye dönük olarak yapılması ve mağduriyetlerin giderilmesi esas alınmalıdır.

Meclis çatısı altında çalışan danışman, sözleşmeli personel, işçi ve memurların maruz kaldıkları hak gaspının giderilmesi, sorunlarının tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Hamur.
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Çeliker
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	SIDIK TAŞ	SİİRT	Sidik
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali Can
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Huseyin
10	REMZİYE TOSUN	DIYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu